

Microsoft Oy

Max Mickelsson

Lausunto

Eduskunta

Puolustusvaliokunta

10.4.2018

HE 203/2017 vp ja HE 202/2017 vp

Microsoft Oy kiittää kutsusta lausua Tiedustelulainsäädäntökokonaisuudesta.

Järjestäytyneessä yhteiskunnassa viranomaisten on varmistettava kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus monenlaisia uhkia vastaan. Demokraattisessa yhteiskunnassa viranomaisten turvallisuuden takaamiseksi suorittamien tehtävien on perustuttava lakiin. Tiedustelutoimintaa koskevassa lainsäädännössä viranomaisten toimivaltuudet, niiden käytön valvonta, yksilöiden perusoikeudet ja elinkeinopoliittiset kysymykset on oltava tasapainossa.

Pilviteknologiaan perustuvat palvelut eivät tunne maantieteellisiä rajoja. Joudumme teknologiatoimittajana löytämään tasapainon eri osapuolten oikeuksien välillä ja samalla navigoimaan useiden maiden toisinaan ristiriidassa olevien lakien kanssa. Siksi olisi ensiarvoisen tärkeää, että ainakin Euroopan Unionin alueella tiedustelulainsäädännön harmonisointi etenisi. Myös nyt käsillä olevaa lainsäädäntöehdotusta tulee tarkastella tästä lähtökohdasta.

Lainsäädännön valmistelussa on tarkennettu useita merkittäviä seikkoja kuten tiedustelumenetelmiin kuuluvaa paikkatiedustelua, tiedustelumenetelmien käytön perusteita ja siviilitiedustelun kohteiden rajausta.

Elinkeinoelämän Keskusliiton lausunto nostaa esille avustamisvelvoitteeseen liittyviä seikkoja, joihin tässä lausunnossa yhdyimme. Yhdyimme myös näkemykseen, jonka mukaan yrityssalaisuuksia koskevasta tiedonluovutusrajoitukset olisi perusteltua säätää perustelujen sijasta pykälätasolla.

Viranomaisten tietopyynnöistä pitää lähtökohtaisesti pystyä kertomaan ja raportoimaan. Läpinäkyvyydellä on merkitystä luottamuksen synnyttämiseksi sekä palveluja kohtaan mutta myös suhteessa viranomaisten toimintaan. On siis syytä määritellä läpinäkyvyyteen liittyvät menettelyt.

Microsoft raportoi puolivuositain kaikista viranomaisten tietopyynnöistä sivustolla <https://www.microsoft.com/en-us/about/corporate-responsibility/lerr/>. Näissä raporteissa on myös Suomen viranomaisilta saatujen tietopyyntöjen lukumäärät.

Läpinäkyvyys toteutuu i parhaiten, mikäli viranomaisen velvoitettaisiin ja tietopyyntöjä saaneet toimijat oikeutettaisiin raportoimaan tietopyynnöistä. Vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi raportointi olisi sallittava kuuden kuukauden jaksoissa tai tätä tiheämmin. Olisi harkittava, tulisiko tällainen raportointi liittää osaksi tiedusteluvaltuutetun kertomusta.

Pidämme tiedusteluvaltuutettua luottamusta lisäävänä ehdotuksena. Tiedusteluvaltuutettu toimisi hyvin oikeudellisen valvonnan ja poliittisen valvonnan lisänä ja voisi lisätä luottamusta viranomaisten toimintaa kohtaan.

Tiedusteluvaltuutetulle on järjestettävä riittävät resurssit tehtävänsä menestykselliseen suorittamiseen.

Olisi mielestämme harkittava keinoja varmistaa, että pyyntöjen käsittely oikeudessa toteuttaa lain tarkoituksen ja oikeudella on käytettävissään riittävä asiantuntemus pyyntöjen käsittelyssä. Mainittakoon, että Suomen viranomaisten Microsoftille esittämistä tietopyynnöistä hylkäsimme vuosina 2013 – 2014 vain 2,2 % ja vuosina 2015 – 2016 8,8 %.

Tietojärjestelmätiedustelua saisi ehdotuksen mukaan kohdistaa tietojärjestelmiin sekä kotimaassa että ulkomailla. Microsoft suojaa kaikin laillisin keinoin asiakkaiden tietoja. Torjumme palveluissamme tietojärjestelmätiedustelun yrityksiä samalla tavalla kuin muutakin rikollista toimintaa, vahvojen, nykyaikaisten ja tehokkaiden suojakeinojen avulla ja hyvällä osaamisella. Olemme myös yhtiönä sitoutuneet ilmoittamaan asiakkaillemme, mikäli havaitsemme heihin kohdistuneita valtiollisten toimijoiden tiedusteluyrityksiä.

Max Mickelsson

Tietoyhteiskuntasuhteiden johtaja, Microsoft Oy